

Lingen, Architectenbureau van der

Het bureau was een voortzetting van aannemings- en architectenbureau J. en D. Eilmann. H.A. Eilmann (1806-1890) was aannemer-timmerman te Zaandam. Hij was geboren in Menslage in de toenmalige staat Hannover en emigreerde in 1835 naar Zaandam. Op 1 januari 1872 droeg hij zijn timmermans-affaire over aan zijn zoons Johan Herman Eilmann (1840-1916) en Herman Diderich Eilmann (1843-1883), die als aannemers-architecten de zaak verder voortzetten onder de naam Johan en Diderich Eilmann. Na een tiental jaren traden Johannes Westenberg (1869-1930) en Jacob Coenraad (1886-1945) als mede-eigenaar tot de firma toe.

In de jaren '30 kwam Lambertus Gerhardus Westenberg (1903) in de directie. Hij verkocht het architectenbureau in 1938 en in 1944 het aannemingsbedrijf aan Dirk van der Lingen (1904-1960), die reeds jarenlang aan het bedrijf was verbonden. De zaak werd nu gesplitst in het timmer- en metselbedrijf v/h J. en D. Eilmann, Vinkenstraat 32 en het architectenbureau v/h J. en D. Eilmann, Nicolaasstraat 1.

Na het overlijden van Dirk van der Lingen in 1960 werd het aannemingsbedrijf door zijn weduwe voortgezet en het architectenbureau door zijn zoon ir. Willem K. van der Lingen (1931), beide kantoor houdende aan de Provincialeweg 74. In 1974 hield dit meer dan een eeuw oude aannemingsbedrijf op te bestaan, toen ir. van der Lingen een functie aanvaardde bij het Departement van Volksgezondheid en Milieuhygiene.

Door het ontbreken van voldoende archivalia zijn de aard en de omvang van de werkzaamheden voor 1900 moeilijk na te gaan. Deze zullen zich tot kleinere bouwwerken beperkt hebben, omdat de industriële activiteiten in Zaandam in deze periode achterbleven bij die in Wormerveer en Wormer. Vóór 1900 werden onder meer ontworpen:

- in 1877 het botenhuis voor de reddingsboot bij de Noorderpier te IJmuiden,
- in 1895 het kantoor van Koning & Boeke te Zaandijk,
- in 1897 het pand Stationsstraat 1 te Zaandam,
- in 1899 het houten paviljoen in het [Volkspark](#) te Zaandam,
- vijf herenhuizen tegenover het toenmalige station van Zaandam, Provincialeweg 142-148 en Emmastraat 1.

In de periode 1900- 1918 kwam ook in Zaandam de industriële ontwikkeling op gang, terwijl het centrum van Zaandam een verjonging onderging.

- in 1899 werd de essence-fabriek van [Polak & Schwarz](#) gebouwd, die in de volgende kwart eeuw regelmatig werd uitgebreid.
- in 1902 de metaalwarenfabriek Westermann,
- in 1905 de verffabriek van [Oosterveld en Romijn](#)
- de bedrijfsgebouwen van de firma Keg aan de Hogendijk.
- een kaaspakhuis voor [Simon de Wit](#) (1906),
- de verffabriek van Jan Visser (1906)
- het pakhuis van de firma Terwee aan de Hogendijk,
- in 1907 werd de binderij van de firma P. Out te Zaandijk gebouwd,
- in 1910 de kindermeeffabriek van Molenaar te Westzaan,
- in 1916 werd begonnen met de bouw van Polak Frutal Works te Amersfoort.

In het centrum van Zaandam, langs de Westzijde, de Stationsstraat, de Gedempte Gracht en de Czarinastraat werden naar hun ontwerp verschillende woonhuizen voor fabrikanten, winkels en

horeca-bedrijven gebouwd, zoals:

- het dubbel woonhuis Stationsstraat 85-87 voor de families Keg en Visser (1914),
- het gebouw voor de Vrij metselaars Loge Anna Paulowna aan de Stationsstraat (1912),
- het hotel-cafe-restaurant Het Wapen van Amsterdam (1911).

Tussen de beide wereldoorlogen ontwierp het bureau als vaste architect fabrieken en kantoren voor vele bedrijven, zowel in de Zaanstreek als daar buiten. Genoemd kunnen worden:

- de fabrieken voor de firma Polak en Schwarz te Zaandam en Hilversum (1919-'20),
- voor Polak Frutal Works te Amersfoort (1916),
- de Fibra te Zaandam (1926),
- het silogebouw en de koffiebranderij voor Simon de Wit (1928),
- de bedrijfsgebouwen en het kantoor voor de verffabriek Pieter Schoen (1942-'44),
- een kaasmagazijn en het kantoor voor de firma Keg (1943),
- het kantoor voor Dekker's Houthandel aan de Provincialeweg (nr. 184) te Zaandam.

Na de verhuizing van de Bruynzeelfabrieken van Rotterdam naar Zaandam in 1921 werden door de firma Eilmann successievelijk alle bedrijfsgebouwen op de terreinen aan de Pieter Ghijsenlaan gerealiseerd, zoals de deurenfabriek, de schaverij, de vloerenfabriek, enzovoort. In Hamburg werd voor de firma Bruynzeel de Donar-deurenfabriek gebouwd.

Naast deze industriële gebouwen werden in de vooroorlogse periode in den lande een reeks winkels voor Simon de Wit gebouwd, verschillende landhuizen in Bergen en de gereformeerde kerk aan de Groene Jagerstraat te Westzaan gerealiseerd.

Na de Tweede Wereldoorlog werden de fabrieken van Pieter Schoen, Bruynzeel en Polak en Schwarz uitgebreid met nieuwe bedrijfsgebouwen, kantoren en laboratoria.

- In 1948 werd een nieuw fabriekscomplex voor de Nederlandsche Optische Industrie te Zeist gebouwd
- in de periode 1967-1971 kwam voor de firma International Flavors and Fragrances (IFF) in Tilburg een nieuw fabriekscomplex voor de reuk- en smaakstoffenvervaardiging tot stand.
- Ter leniging van de naoorlogse woningnood werden in opdracht van de Woningbouwvereniging Goed Wonen te Zaandam en de Woningbouwvereniging Zaanwijk te Zaanwijk enige honderden woningwetwoningen gebouwd aan de Wibautstraat, de Kepplerstraat en aansluitende straten en in Zaanwijk aan de Lagedijk, Witteveerstraat en Morgenstarstraat.
- In de jaren '60 werd een drietal villas ontworpen: Wachterhof 4 te Zaandam. Museumlaan 13 te Koog aan de Zaan en Snuiverstraat 87 te Krommenie.

[actualiseren](#)

From:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/> - **ZaanWiki**

Permanent link:

<https://www.zaanwiki.nl/encyclopedie/doku.php?id=lingen>

Last update: **2020/09/07 12:05**